

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Pelerinajul dela Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog

Ziua Sfintei Mării — cum o numește poporul — a fost și în acest an un prilej de înălțare sufletească pentru mulțimile de pelerini, cari au ostenit, cu o rară râvnă, la acest străvechi locaș de viață duhovnicească.

Ca și în fiecare an, cete de pelerini, în frunte cu preoții lor, au pornit încă din ajun de prin satele eparhiei noastre și în cântece de slavă au parcurs zecile de kilometri, pentruca să-și plece umiliți genunchii în fața Celeia ce a fost învrednicită să fie Maica Fiului lui Dumnezeu. Când priveai aceste cete de pelerini, gândul aducerilor aminte parcă îți înfățișa înaintea ochilor întreg șiragul de ostenitori cari, în trecutele vremi din istoria țării noastre, alergau la atari oaze de primeniri sufletești, unii ca să-și plângă aleanul durerii de pe urma unui jug străin, iar alții ca să mulțumească cerului pentru isbânda asupra vrăjmașului Crucii și a lui Dumnezeu. Insași vremurile de răscruce prin cari trecem, precum și isbitoarele lor asemănări, parcă te îndeamnă și ele să faci această legătură între trecut și prezent. Se cădea doar ca și noi, cei de astăzi, să ne plecăm genunchii înaintea tronului cersesc, pentruca să-l aducem pe deoparte închinarea mulțumirilor noastre fiești pentru belșugul revărsat în acest an asupra lanurilor noastre, iar pe de altă parte să ne plângem cu lacrimi aducătoare de nădejdi pe cei plecați și pe ceice n'au unde să-și aline aleanul durerii de pe urma aceluiaș jug străin. Ne vine să credem că, toți ceice au ostenit la această vatră mănăstirească, ne-am întâlnit în aceste puncte în tainicile rugăciuni pe care le-am șoptit, cu inimi smerite, Născătoarei nădejdirilor noastre de mai bine. De altfel și glasul cuvântătorilor din cadrul acestui creștinesc prilej a avut grija să înmănușeze, în atari direcții, gândurile celor ce au ostenit aci.

Misiunile organizate la Sf. Mănăstire din acest prilej au început, ca și în alți ani, cu slujba Vecernei săvârșită de un sobor de preoți, la sfârșitul că-

reia a predicat Părintele Ioan Poleacu din Cermei despre „Purtarea de grije alui Dumnezeu“. S'a slujit apoi taina Sf. Maslu, la linea căreia a vorbit Părintele L. Cipău din Galșa despre „Puterea darului divin“.

Meditațiile din Drumul Crucii, — au fost ținute de Ieromonah Șt. Lucaciu, Pr. G. Balta—Covăsint, Pr. Z. Brădeanu — Curtici și Prot. C. Turicu. La orele 9 seara s'a slujit Utrenia, după care a urmat predica Părintelui stareț Iulian Nicoară despre „Maica Domnului și femeia creștină“.

În dimineața praznicului la orele 4 s'a slujit Sfânta Liturghie, în cadrul căreia s'au împărtășit un număr foarte însemnat de pelerini (vreo 2400). A predicat cu această ocazie Părintele T. Mihiț despre „Impăcarea cu Dumnezeu și cu aproapele“. La orele 6 s'a slujit din nou taina Sf. Maslu, la sfârșitul căreia a predicat iarăș Părintele stareț despre „Maica Domnului și mama creștină“.

La orele 8 $\frac{1}{2}$ a. m. preoții îmbrăcați în odăjdii, dimpreună cu mulțimea credincioșilor, au ieșit întru întâmpinarea Părintelui nostru Episcop Andrei și l-au condus până la stareție. A urmat apoi Sf. Liturghie slujită de un sobor de 16 preoți în frunte cu Prea Sfințitul nostru Părinte Episcop, răspunsurile corale fiind date de către corurile din Nădlac, condus de inv. dir. școlar I. Popa, Arad-Micălaca și Cercul Cultural Astra din Arad-Pârmeava sub conducerea Părintelui I. Brândașiu. În cadrul Sf. Liturghii, Prea Sfinția Sa a hirotonit întru iconom-stavrofor pe Părintele Gheorghe Turicu, bătrânul preot pensionar din parohia Otlaca.

La priceasnă Părintele Episcop Andrei a rostit o pătrunzătoare predică în cuprinsul căreia a înfățișat credincioșilor pilda Sf. Fecioare pentru vremurile de sbucium prin cari trecem astăzi. Glasul Ierarhului, ascultat cu o mare atenție de mulțimea de pelerini, a spus între altele:

De patru ori serbăm pe Maica Domnului în cursul anului: la 5 Sept. Nașterea, la 21 Nov. Intrarea în biserică, la 25 Martie Bunavestire, iar astăzi prăznuim mutarea Ei la cer, după ce trei zile a zăcut în mormânt. Astăzi se pune cununa de glorie pe fruntea Ei de Fecioară, se încoronează ca Regina cerului. Ați putut vedea în fiecare biserică așezată la loc de frunte icoana Maicii Domnului care ține'n brațele sale pe pruncul Iisus. La toate slujbele Ea este pomenită alături de dumnezees. cul ei Fiul.

V'ați întrebat care este pricina acestei cinstiri deosebite? Ea este Maica Domnului Iisus Hristos și întreaga ei viață este o învățătură de mare folos.

Maica Domnului este un copil care s'a născut prin rugăciunea părinților Ei. Aceștia îmbătrâniseră fără a avea copii și era mare rușine și ocară pe acele timpuri să nu ai copii. Femeia fără copii, rămasă stearpă, era de ocară. Dreptul Ioachim și soția sa Ana s'au rugat fierbinte să fie scăpați de această rușine, iar Tatăl ceresc s'a îndurat de ei, îndeplinindu-le cererea prin nașterea Fecioarei Maria. La vârsta de trei ani au dus-o în biserică, și au predat-o preoților cari au crescut-o până la 16 ani. Deci biserică cu altarul ei, cu cântările sfinte și învățăturile Sf. scripturi, i-au fost călăuză în toată viața. Așa trebuie să crească fecioarele creștine ca să fie curate, căci Domnul sădește viața în ele și ele vor da la rândul lor viață.

Arhanghelul Gavril când vestește Sfintei Fecioare nașterea Mântuitorului, zicându-i: „Iată vei naște fiu“, ea nu se opune ci răspunde cu supunere: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău“. Câtă supunere, câtă ascultare! Așa ar trebui să fie și femeia de azi. Așteptăm dela pomi să ne dea roade, spicul să rodească, oare numai femeia să nu-și îndeplinească menirea ei, să nu rodească? Fecioara Maria a fost cea mai dănoasă dintre maice. Ea a simțit tot ce suferea Fiul ei i-a văzut suferințele de pe cruce, dar nici un cuvânt de cărtire sau de revoltă contra lui Dumnezeu nu a rostit gura ei. Așa se ridică Ea alături de fiul Ei, prin supunere, ascultare și răbdare. Stă scris în cărțile sfinte că înainte de moarte cu trei zile Ea a fost înștiințată prin arhanghelul Gavril că va să treacă în cealaltă viață. A primit cu supunere vestea, iar la mutarea Ei din această viață un nor a adus de față pe toți apostolii. În grădina Getsimani a fost înmormântată. Sf. Apostol Toma nu era de față. Când a mers la mormânt l-a găsit gol. Maica Domnului nu mai era acolo, se ridicase la Cer.

Curățenia Maicii Domnului este preamărită în cântările Bisericei pentru că Ea: „Intru naștere fecioria a păzit, întru Adormire lumea nu a părăsit.“

Știm cu toții că suntem în vârtejul unui crunt

războiu. În fiecare casă a intrat durerea, căci războiul a secerat multe vieți. Domnul ne încearcă și pe noi, cu răbdarea și cu lacrima durerii. Multe jertfe și rugăciuni s'au adus la Tronul Ceresc, dar mi-se pare că ajutorul e prea departe de noi, din cauza păcatelor noastre, iar rugăciunile nu ne sunt auzite. Nu ne-am făcut mai buni, în urma durerilor. Psalmistul spune: „Pe dreptate a pornit mânia Ta asupra noastră. Toți ne am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut. Nu este nici unul care să facă bunătate“.

Când nu mai avem pe nimeni ajutor, să ne îndreptăm spre Sf. Fecioară, să ne ajute, să roage pe Fiul ei și Dumnezeu nostru să aibă îndurare și să ne aducă pacea mult dorită.

Bărbații luptă pe front, dar și noi avem acasă un front: frontul sufletelor. În acesta pot lupta mai ales femeile, prin rugăciunile lor și prin curățirea moravurilor în casele lor.

Femeia din vremurile noastre în loc să ia de exemplu viața sf. Fecioare, a luat de exemplu chipul și purtarea Evei. Cu astfel de purtare nu putem aștepta nimic bun și nici pacea. Dați-vă seama că pacea lui Dumnezeu va veni atunci când vom fi vrednici s-o primim. Tu femeie română vei putea ajuta mult, făcând altar de rugăciune și îndreptare din casa ta.

Introduceți chipul Maicei Domnului în casele voastre și urmați pilda Ei, și atunci bine va fi nouă și neamului nostru.

La sfârșitul Sf. Liturghii, soborul de preoți în frunte cu Prea Sfințitul nostru Stăpân a oficiat un parastas pentru eroii căzuți pe câmpul de luptă, după care dl I. Ungureanu a făcut o înălțătoare mărturisire de credință despre cinstirea Maicei Domnului.

După împărțirea anaferei, mulțimile de pelerini au pornit apoi spre casele lor, ducând desigur în suflete pe lângă bogata hrană duhovnicească, ce li s'a semănat de Prea Sfințitul nostru Părinte Episcop și ceilalți cuvântători, și mângâierea sufletească pe care rugăciunile rostite împreună le-au revărsat asupra tuturor.

T. D.

Simplitatea vieții

Celce a continuat linia de destin a profetilor până în deplinătatea zorilor Testamentului nou, ultimul profet al Testamentului Vechiu și primul mucenic al Legii noi, a trăit și a murit ca toți marii lui înaintași. Sf. Ioan Botezătorul, în viața sa a fost aspru cu sine și aspru cu păcatul, ori unde l-ar fi întâlnit. A muștrat poporul (Lc. 3, 7), a muștrat pe farisei și saducei (Mt. 3, 7) și l-a muștrat și pe Irod Antipa, tetrarhul Galileii și

Pereii, pentru că trăia cu Irodiada femeia lui Filip, fratele său (Mt. 14, 3). Pentru asprimea lui fără cruțare și fără căutare la fața omului, sf. Ioan și-a câștigat dragostea poporului, dar și osânda lui Irod, care l-a întemnițat. Dar muștrarea n'a încetat decât atunci când prin împrejurarea istorisită de evanghelia de azi, Ioan Botezătorul a fost decapitat. În timpul unui chef și pentru desfrânare, printr'o lovitură de sabie s'a curmat în sânge gălgâitor cuvântul de necruțătoare osândă al celui mai sfânt om până la venirea lui Hristos.

Astfel s'a încercat a se rezolva conflictul între doi oameni, sau mai bine zis, între doi reprezentanți ai unor concepții de viață cu totul deosebite. Ioan: sobru, cumpătat, aspru, sfânt. Se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică. Trăia în pustie și se 'mbrăca în piele de cămilă (Mt. 3, 4). „Ce ați ieșit în pustie să vedeți? — întreba Iisus Hristos mulțimile. — Au trestie clătinată de vânt?... Om îmbrăcat în haine noi?... Prooroc? Adevăr grăiesc vouă: Și mai mult decât prooroc“ (Mt. 11, 7-9). Cum să nu înfrunte deci această viață de sfânt, murdara existență a unui desfrănat și miserabil păcătos ca Irod?! Unul era cerul senin și înalt — celălalt: iadul întunecat de adânc. Au pierit amândoi: Unul cu moarte eroică de sfânt (Mc. 6, 28) — cellalt, mâncat de viermi (Fapte 12, 15); dar concepțiile de viață pe care ei le reprezentau se 'nfruntă și azi: Simplitatea moravurilor și desmățul.

*

Simplitatea vieții este o frumoasă realizare a creștinului în ființa căruia spiritul și-a desăvârșit hegemonia. La izvorul unei astfel de vieți stă cumpătarea de fiecare zi și în toate privințele. Este o forță spirituală, adică o virtute. În cărțile de morală creștină, prin cumpătare se înțelege: Orânduirea dorințelor și a trebuințelor noastre în așa fel că întotdeauna prin ele să ajungem la bunuri înalte. Mai precis ne învață Mărturisirea Ortodoxă: Cumpătarea este o măsură ce o păzește cineva în mâncare, băutură și îmbrăcăminte, chiar în vorbe și în toate faptele lui, și prin mijlocul ei al ge tot ce este cuviincios. Este cu alte cuvinte un „indicator“ prețios care ne arată marginile rânduite de legea divină, peste care nu se poate trece fără a păcătui. Păcatul contrar acestei virtuți este desfrânarea în toate privințele. Această virtute și păcatul opus ei pot forma cele două concepții de viață diferite: a sf. Ioan Botezătorul și a lui Irod.

Aceste două concepții deosebite de viață se pot verifica, de pildă, în cele mai elementare trebuințe ale naturii omenești, cum sunt: mâncarea, băutura, îmbrăcăminte, distracția. Un adevărat creștin având concepția de viață a lui Ioan Bo-

tezătorul, se folosește de toate acestea nu pentru ele, ci pentru a și susține existența și astfel să poată ajunge la bunurile nepieritoare sufletesti. Pe când cei ce trăesc după concepția lui Irod, trec întotdeauna peste măsura cumpătării în desfrânare. Intr'adevăr mâncarea fără frâu devine lăcomie și închinare la idoli. Astfel de oameni sunt „vrăjmași ai crucii lui Hristos, al căror sfârșit este pierzarea, al căror Dumnezeu este pântecul“... (Filip. 3, 18). Deasemenea băutura peste măsură, beția, este socotită de Biblie între păcatele de moarte, ca slujirea la idoli, desfrânarea furtul, lăcomia, așa încât cei ce fac unele ca acestea „nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu“ (I Cor. 6, 9-10). De proporțiile și degradarea acestor păcate ne putem da mai bine seama când ne gândim că în vremurile de demult ospetele păgânești țineau zile în șir, așa încât oaspeții își vârau degetul pe gât și vărsau, pentru ca să poată iarăși începe cu mâncarea și băutura. Un astfel de ospăț a costat viața sf. Ioan Botezătorul. Deasemenea îmbrăcarea și îngrijirea corpului de îndată ce trece de marginile buneii cuviințe devine lux periculos pentru mântuirea sufletului, deoarece naște alte multe păcate, ca risipa, desfrăul, furtul, ba chiar și moartea. Doar așa spune înțeleptul că „moartea a început dela porfiră“ (Socrate). Exagerata îngrijire a corpului din care faci un idol, duce la moleșire, precum și goana după distracții e semn de mare decădere morală.

Așa încât, dacă sobrietatea moravurilor e o virtute, lipsa ei e păcat, care mai de vreme sau mai târziu se răzbună. Decadența imperiului roman n'au adus-o moravurile sobre catonice, ci îmbuibările cu mâncări și băuturi, luxul, desfrăul.

Când s'a căsătorit Attila, regele hunilor, s'a făcut un ospăț monstru în care s'a mâncat și s'a băut enorm, încât toți oaspeții în frunte cu Attila zăceau tăvăliți în marea sală dela Etzelburg. Când s'au trezit oaspeții începură din nou. Dar regele nu era cu ei. L'au găsit mort pe o blană albă pătată de sângele care-i țâșnise pe gură și-l înbușise... Așa s'a sfârșit imperiul Hunilor: Dintr'o beție. Și tot așa putem pierde și noi împărăția cerurilor din prea mare lăcomie după mâncare și băutură.

Mai este nevoie, așadar, să mai dovedim că simplitatea vieții se impune pentru binele nostru sufletesc și trupesc? Dar despre aceasta am mai amintit când vorbiam despre post și despre hegemonia sufletului. Și mai desăvârșit model de sobrietate ne este Domnul Hristos. El ne-a cerut aceasta mai întâiu prin viața lui și apoi prin învățătura expresă. El a schimbat cerurile cu peștera din Vifleiem și tronul ceresc cu ieslea sârmană la naștere, iar pe Golgota, cu crucea. Aurul ce l-a

primit dela Magi pentru coroana regească l-a schimbat într-o cunună de spini pe care picăturile de sânge închipuiau rubinele de mare preț. N'a ocolit ospetele (Lc. 7, 34; Io. 2, 2: Mt. 9, 11), dar nimeni — nici cei mai înverșunați dușmani nu l-a putut acuza de lăcomie, sau beție, sau lux. Tot astfel ne îndeamnă el și cu vorba: „*Luați aminte de voi înșivă, ca să nu se îngreueze inimile voastre de mâncare și băutură peste măsură și de grijile lumii, și fără de veste să vină asupra voastră ziua aceea*“ (Lc. 21, 34). Deci și în această privință să luăm „ca model vădit al nesticăciunii, viețuirea Domnului și mergând pe urmele lui Dumnezeu, singurul către care se cuvine să avem ațintiți ochii noștri, pentru a putea înțelege cum și în ce fel viața oamenilor ar putea fi mai sănătoasă. Aceasta ne pregătește încă și pentru cumpătarea și simplitatea vieții... Cei ce se închină lui Hristos se cade deci să se obișnuiască a se purta în simplitate. Căci, într'adevăr simplitatea deschide calea sfințeniei“ (Climent Alexandrinul). Ea este tuturor de folos: și bătrânilor și tinerilor (Tit. 2, 2, 3, 6).

Sobrietatea stă bine vremilor de azi! A trecut vremea îmbuibărilor, a luxului și distracțiilor costisitoare de altădată. Și fără să mai socotim că toate acestea sunt o jignire a lui Dumnezeu, a bunului simț, dar sunt palme date peste obrazul sărăciei. Cei care jinduesc azi după icre negre și consumă șampanie de câteva zeci de mii de lei într-o seară, sau se împopoțonează în toaile indecente, mergă într-o colibă mizeră din marginea orașului să vadă în acest contrast înfiorător cât de criminală este comportarea lor! Și dacă nu îi lasă inima să vindece aceste răni ale mizeriei, cel puțin să numai sfideze cu îmbuibarea și luxul lor sărăcia altora și răbdarea îndelungă a lui Dumnezeu.

Sărbătoarea de azi rânduită este cu post¹⁸ ca un avertisment împotriva îmbuibării. Ne pune înainte pe Irod și pe sf. Ioan Botezătorul și ne îndeamnă să urmăm pilda vieții de o sfântă simplitate a profetului. Astfel moartea acestuia și sărbătoarea de azi nu ne va fi decât spre osândă. precum stă scris: „Dreptul murind va osândi pe necurații cei vii: că vor vedea sfârșitul dreptului și nu vor cunoaște ce a sfătuit pentru dânsul Dumnezeu“ (Înt. Solomon. 4, 7).

B.

Tertullian, despre „cultul femeilor“

II.

După ce am arătat — în general — ideile cari îl preocupă pe Tertullian în lucrarea sa „De cultu feminarum“, ca să ne dăm mai bine seama de abilitatea spiritului său, precum și de dorința lui de îndreptare a femeii, vom da câteva exemple de ironii la adresa femeii și de reproșuri față de preocupările ei.

În cartea I, capitolul I, zice că dacă ar fi existat mijloacele de împodobire din vremea lui, când Eva a fost aruncată din Rai, „și moartă pe acestea le-ar fi dorit“.

În cartea II, capitolul VII, după ce-și exprimă batjocoritor dorința de a trăi până'n clipa din urmă, ca să le poată vedea pe ele (pe femei) înviind, zice: „voi vedea dacă veți învia cu văpsea neagră de creon, sau cu purpură, sau cu șofran (șofranul era folosit la vopsitul părului. Cartea II. capit. VI.) și cu acea împodobire a capului, sau dacă așa văpsite vă vor ridica îngerii în nori, întru întâmpinarea lui Hristos!“

Un exemplu mai puțin usturător ca acesta este următorul: „Pe un singur fir se înșiră zeci de seșterți. Un grumaz tânăr poartă păduri și insule; pielețele delicate ale urechilor spânzură registre întregi de socoteli și în mâna stângă sunt ca o jucărie pentru fiecare deget tot atâția saci de bani“¹⁸.

Tertullian continuă accentuând vina femeii și reproșându-i că „într'un singur obiect de podoabă poartă substanța unor atât de mari dobânzi“¹⁹.

Ca să nu ne extindem prea mult, dăm exemple de reproșuri numai ca ideile (nu cităm):

Dacă în Botez ne-am lepădat de diavolul, de ce îl căutăm în viață? Dacă-i condamnăm faptele (căderea), de ce dorim și chiar ne însușim instrumentele lui de luptă contra lui Dumnezeu? Dacă femeile creștine au părăsit adunările, petrecerile, obiceiurile păgânilor, de ce nu părăsesc și podoabele lor? Cum vor arăta ele femeilor păgâne roadele lui Hristos, când caută să rămână pe aceeaș treaptă cu ele? .

Legile romane opresc prostituatele să poarte îmbrăcăminte ca matroanele. Voi sunteți matroane în împărăția lui Dumnezeu și nu numai că nu nesocotiți pe prostituate, ci vi le-ați ales ca ideal, imitându-le îmbrăcămintea și podoabele!

E adevărat că intenția se judecă, dar dacă faptele voastre sunt asemănătoare cu ale femeilor ușoare, pot fi ele pornite dintr'o intenție cinstită?

Unde vă este deci castitatea, podoaba care v'o cere Hristos și care vă face respectate și aici în lume?

¹⁸ ibidem, cartea I capitolul IX.¹⁹ ibidem.

Iată deci, cât de splendid prezintă Tertullian idealul femeii creștine, chiar în formă de ironie și reproș, ca să termine cu o minunată îndrumare spre Hristos:

„Arătați-vă împodobite cu culorile și cu podoabele Profeților și ale Apostolilor, luând albeața din simplitate, roșeața din pudoare, văpsindu-vă ochii cu respectul și gura cu tăcerea, introducând în urechi cuvântul lui Dumnezeu, punând pe grumaji jugul lui Hristos.... Imbrăcați-vă cu mătasa cinstei, cu visonul sfințeniei... cu purpura pudorii și astfel veți fi plăcute lui Dumnezeu”²⁰.

Ce îndrumări mai minunate de înfrumusețare am putea cere, decât acestea, date la începutul Creștinismului, când s'a inaugurat realizarea tipului de om al lumii celei noi, întemeiată prin opera lui Hristos de împăcare a omului cu Dumnezeu?!

Ce ideal mai sublim ar putea căuta femeia, decât de-ași îndeplini misiunea ce i-a încredințat-o însuși Dumnezeu, de mijlocitoare a mântuirii neamului omenesc? Ar avea ea posibilitatea să-și arate recunoștința față de darul suprem al lui Dumnezeu, care în loc s'o mențină sub pedeapsă, i-a acordat drepturi egale cu bărbatul? De ce nu trăiește deci într-o continuă recunoștință, aducând lui Dumnezeu ca ofrandă curățenia sufletului ei?

E adevărat că sunt multe femei, care nu-și dau seama că aceste capricii ale lor le atrag o așa mare pedeapsă, mai cu seamă când socotesc aceste permanente griji ca o preocupare firească, ce face parte din igiena trupeză. Ori, însuși Tertullian zice că nu înțelege ca femeia să se neglijeze complect, ba chiar îi cere să se îngrijească, dar să nu-și facă din aceasta un scop al vieții. Să se îngrijească, urmărind modestia, căci modestia nu-i sărăcie, iar neparfumarea nu-i murdărie. Cel mai împodobit corp e acela care miroase a curățenie, nu a parfumuri; pe care strălucește simplitatea sobră, nu împoțonarea.

Trecând aceste idei prin prizma realității actuale, le găsim aceeași valabilitate ca și pe timpul lui Tertullian, cu deosebirea c'am putea-o extinde cu aceeași necruțătoare vehemență și în cercul bărbaților.

Și ca să nu fiu socotită trădătoare geniului meu, trebuie să recunosc, că spiritul general de azi e otrăvit de această artificializare a firii omenesti, în așa măsură, încât de-ar fi să aleagă un candidat la căsătorie între o femeie împodobită cu necruțătoarea podoabă creștină „castitatea” și o piaiță ce-și întinde cursele la tot pasul, sunt sigură că pe cea din urmă o alege, chiar dacă și mintea și buzunarele acesteia sunt goale.

Și o altă întrebare, ce reiese în mod firesc din conținutul lucrării lui Tertullian, ar fi următoarea: Oare numai femeia e vinovată de imoralitatea degra-

dantă a timpului? Căci după cum prezintă Tertullian atitudinea femeii, ea e inițiatorea căderii firii omenesti. Eva, dela începutul creației, se repetă cu fiecare femeie ce se naște pe pământ.

Dacă bărbatul e socotit sexul tare: în ce constă tăria lui, dacă 'n fața curselor întinse de slăbiciunea unei femei nu-i capabil să reziste?

„Bărbăție”, nu înseamnă și rezistență în fața ispitelor? Ori, de ce poartă cest nume, dacă nu-i convine în mod integral?

Ori dacă femeia e un permanent pericol pentru el și pentru lumea însăși, el, ca reprezentant al demnității firii — purtând chipul lui Dumnezeu — de ce nu face o sforțare de-o clipă numai, respingând femeia ispititoare și cerându-i castitate? Dacă n'o face înseamnă că-i convine această stare de depravare și că în aceeași măsură ca în femeie, există și 'n el germenul răului, deci același Tertullian, s'ar fi putut ridica cu aceeași necruțătoare vehemență și împotriva bărbatului.

Căci dacă podoabele exagerate ale femeii revoltă sufletele cinșite, nu e mai puțin revoltătoare tendința bărbatului de înfrumusețare, cu același scop păcătos de seducție. Aproape în aceeași măsură găsești la manicurează și bărbați, ca și femei; mustața îngrijită, păr ondulat, pudră peste obraz, bărbierit proaspăt. Acestea toate sunt mijloace de igienă și bun simț, și se răspunde...

În concluzie, nu cred că-i necesar să rezum lucrarea, nici să arăt capacitatea autorului de-a prezenta lucrurile în mod plastic, deși usturător, dar foarte real în același timp, ci vreau să adaug că mi-a plăcut foarte mult și ca fond și ca formă de exprimare, ceea ce denotă o cultură vastă și o cunoaștere amănunțită a vieții, precum și o dorință vie de-a înălța concepția de viață a femeilor, cu atât mai mult, cu cât viața lor era amenințată în aceeași măsură ca a bărbaților, în acele epoci de crunte persecuții.

Continuu, că mi-a plăcut atât de mult, încât aș dori s'o văd afișată pe pereții tuturor sălilor de spectacole, să vadă omul la ce degradare l-au adus capriciile.

Dar în măsura în care e vinovat sexul slab, în aceeași măsură cred că e vinovat și bărbatul, care nu-și prea dovedește tăria sexului în afară de domeniul fizic.

Femeia se gătește să placă bărbatului. În moment deci ce el o respinge cerându-i modestie, cred că va înceta maimuțarea, deși ar fi o tragedie pentru multe.

Dacă dela începutul lumii acesta a fost scopul gătelii femeii (de-a plăcea bărbatului), dela începutul lumii e vinovat și bărbatul de slăbiciune; și cu toată că s'au ridicat mulți contra acestor căderi, n'au reușit să se instruiască pe ei, revoltându-se în mase, pretinzând femeia naturală, așa cum a lăsat-o Dumnezeu.

Să nădăduim că bărbatul de mâine va pretinde femeii cinste, castitate, și ea va căuta să-i fie pe plac, însușindu-și aceste podoabe de mare preț.

Ecaterina Codău

²⁰ ibidem, cartea II-a capitolul XIII.

Despre ce să predicăm?

In Dumineca a XI-a d. Rusalii (29 August)
— tema: **Indelunga răbdare a lui Dumnezeu.**

Când omul — împărat din evanghelia de azi a vrut să facă socoteala cu slugile sale, i s'a adus un datornic cu zece mii de talanți. Și neavând acela cu ce să plătească datoria, împăratul a poruncit să-l vândă pe el ca rob, împreună cu toată familia, după obiceiul din vremea aceea. Dar căzând la pământ, datornicul s'a închinat zicând: — „Doamne, mai îngăduiește-mă și-ți voi plăti tot” (Mt. 18, 26). Și stăpânul, nu numai că l-a îngăduit, dar i-a iertat, chiar, datoria cea mare. Dar, precum citim mai departe în evanghelie, îngăduința împăratului n'a dat roadele așteptate. Și tocmai prin acest fapt este parabola servului neiertător mai actuală azi ca oricând.

Precum bine știm, împăratul cel îngăduitor este bunul Dumnezeu; datornicul ne înfățișează pe noi oamenii păcătoși; iar datoria celui serv sunt păcatele noastre fără număr. Și este actuală această parabolă pentru că lumea este acum mai plină de păcate și fărădelegi ca oricând. Ar fi trebuit demult să se prăbușească în prăpastia ce ea însăși a creat-o. De ce nu s'a prăbușit? Pentru că asupra tuturor fărădelegilor omenesci se ridică îngăduința cea mare a lui Dumnezeu: îndelunga răbdare.

*

Una din însușirile de căpetenie ale lui Dumnezeu este bunătatea. Bunătatea lui Dumnezeu în sine sa este nemărginită, precum și el nemărginit este, dar față de lume și de oameni este limitată, din cauză că ei n'o pot cuprinde toată, deși ea se împărtășește atât oamenilor buni cât și celor răi. Numai că față de cei răi bunătatea lui Dumnezeu devine îndelungă răbdare. Ea se dovedește față de cei păcătoși în faptul că Tatăl cerească le amână pedeapsa, așteptând întoarcerea și îndreptarea lor. De aceea spune Scriptura că Dumnezeu e „bogat în bunătăți” (Neem. 9, 17) și „încet la mânie” (Exod. 34, 6) adecă este „Dumnezeul răbdării” (Rom. 15, 5).

O dovadă despre îndelunga răbdare a lui Dumnezeu aflăm chiar la începutul Bibliei în istoria lui Cain, după ce-a ucis pe fratele său Avel (Fac. 4, 14—16): În loc ca să-lucidă — o pedeapsă întocmai asemenea crimei lui — Dumnezeu îl păstrează pe Cain în viață. Ba mai mult: îi dă un semn de recunoaștere, ca nimeni să nu-l omoare. Prin pilda smochimului neroditor (Lc. 13, 6—9), în care vieriul (Hristos) roagă pe stăpânul viei (Tatăl cerească) să nu taie smochinul, ci să mai aștepte încă un an, noi mai cunoaștem că parte din

această îndelungă răbdare o datorăm Mântuitorului, care mijlocește pentru noi.

Aceasta înseamnă că Dumnezeu este „bun față de toți — precum zice Psalmistul — și îndurările lui se întind peste toate lucrările lui” (Ps. 145, 9). „Dacă cineva vede că răutatea se întinde zi-de-zi mai mult, și că neamul acesta trecător al oamenilor este vrednic să moară de zeci de mii de ori din cauza zecilor de mii de păcate pe care le săvârșește, — nu va putea face altceva decât să se minuneze de mulțimea bunătății lui Dumnezeu, a răbdării și a blândeței lui” (sf. Vasilie cel Mare). Acest adevăr îl exprimă și mai frumos Iisus Hristos, când zice că Dumnezeu „face să răsară soarele său peste cei răi și peste cei buni și dă ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti” (Mat. 5, 45).

E adevărat, însă, că pe cei nedrepti îi tolerează numai, din cauza celor buni și prin îndelunga răbdare îi îndeamnă la pocăință (Rom. 2, 4), adecă le dă un termen de îndreptare.

Așadar, prin îndelunga sa răbdare Dumnezeu e „în așteptare” — cum stă scris (I Pet. 3, 20). În loc să pedepsească răul în mod automat, îndată ce s'a înfăptuit, el așteaptă îndreptarea răufăcătorului. Așa citim că „Domnul nu întârzie cu făgăduința sa, precum socotesc unii că e întârziere, ci îndelung răbdă pentru voi, nevrând să piară cineva, ci toți să vină la pocăință” (II Pet. 3, 2). „Dumnezeu nu dă cu ciomagul” — ar spune înțelepciunea poporului nostru. „Care este cauza că Dumnezeu nu se grăbește ca să aducă pedeapsă asupra celor păcătoși? — se'ntreabă sf. Vasilie cel Mare. — Cauza este că el e îndelung răbdător: El nu aduce asupra oamenilor mânie în fiecare zi”.

Dar mai presus de toate să nu uităm că deși „Domnul este încet la mânie și bogat în bunătate, iartă fărădelegea și răzvrătirea; dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat și pedepsește fărădelegea părinților în copii până la al treilea și la al patrulea nean” (Numeri 14, 18). Căci ar fi nedrept dacă ar socoti tot la fel și pe cei buni și pe cei răi. Față de cei drepti bunătatea lui Dumnezeu se chiamă har, pe când față de cei răi este îndelungă răbdare, deși mare, dar totuși limitată. Căci Dumnezeu este bun, dar și drept, și odată tot va pedepsi păcatul și va nimici fărădelegea.

Stăpânirea unei mari împărății s'a ridicat diavolește împotriva lui Dumnezeu. Și fiindcă el îi răbdă de atâta vreme să-l batjocorească, să-i doboare crucile depe biserici, să-i ucidă închinătorii, s'a tras la îndoială existența lui în loc ca să se remarce și mai minunata lui îndelungă răbdare. Să nu uite nimeni, însă, că regele izraelit Saul a domnit încă destulă vreme după ce fusese

reprobat de Dumnezeu, pentru că a necinstit cultul divin, aducând jertfă în locul lui Samuil profetul (I Imp. 13, 9). Și iarăși când Dumnezeu i-a dat poruncă să nimicească cu desăvârșire pe Amalekiți pentru că, cu sute de ani înainte, a vrut să împiedice ieșirea Izrailitenilor din Egipt (Ex. 17, 8), Saul a călcat din nou porunca lui Dumnezeu (I Imp. 15, 19). Dar domnia lui continua. Ba încă în acest timp el prigonea pe David, alesul lui Dumnezeu, cu furie crescândă. Așa a ucis optzecișicinci de preoți și împreună cu ei toată cetatea preotească Nob: bărbați și femei, copii și prunci și chiar toate animalele (I Imp. 22, 18—19); a chemat spiritele morților (I Imp. 28, 11) etc., și numai în cele din urmă când s'a umplut măsura fărădelegilor sale, a murit în mod silnic (I Imp. 31, 4). Ca dovadă mai puternică vreți că răbdarea lui Dumnezeu nu merge până la infinit față de cei păcătoși?!

Așadar cu ce ne putem alege, din această învățătură, pentru viața noastră morală? „Dumnezeu este răbdător pentru că e veșnic“ (fer. Augustin). Inșă după zilele de răbdare va veni ziua dreptății: zi de groază, zi care nu se poate înălătura, când tot trupul se vor înfățișa înaintea împăratului veșniciei, spre a da seamă de faptele sale“ (Kempis: Urmarea lui Hristos). Spre folosul nostru așa trebuie, deci, să înțelegem îndelunga răbdare divină: Nici s'o tăgăduim și astfel să ne prăbușim în osândă, dar nici s'o cugetăm nemărginită și astfel să abuzăm de ea. „Numai nerozii își închipue că dacă judecata unei fapte rele e amânată, nu e altă dreptate aci pe pământ. Judecata unui lucru rău e demulțori amânată o zi sau două, un veac sau două, dar e sigură ca viața, sigură ca moartea“ (Carlyle).

Spunem sau ascultăm atât de des măscări sau înjurături la adresa lui Dumnezeu... și el nu ne răspunde cu un trăznet. Adunăm tot felul de păcate, cu gândul, vorba și fapta; ne este încărcată conștiința de povara crimelor... dar fiindcă ni se pare că pedeapsa lui Dumnezeu ne-a uitat, îndrăznim să ne adâncim tot mai mult... poate în credința că el nu ne știe, sau nu poate să ne pedepsească, ori că se va lăsa nesocotit. „Nu vă amăgiți — zice sf. Pavel — Dumnezeu nu se lasă batjocorit (Gal. 6, 7). Vremea socotelilor se apropie pentru fiecare! Ca și servului din parabolă, Dumnezeu Împăratul lumii ne va cere fiecăruia socoteală pentru toate datoriile noastre. Și dacă până acum a fost îndelung răbdător, atunci fi-va drept!

Informațiuni

■ P. S. S. *Episcopul Nicolae* al Clujului, înainte de a se întoarce din Țară la reședință, a făcut vizitații canonice în centrul vicariatului, la Alba-Iulia, apoi la Aiud, Călărași, Luduș, Câmpia-Turzii și Turda.

La Câmpia-Turzii a sfințit piatra de temelie a bisericii monumentale pe care o ridică în această parohie nouă fabrica „Industria Sârmei“. După actul sfințirii, P. Sfinția Sa a rostit o predică mișcătoare, iar după amiază a ținut în fața tuturor muncitorilor fabricii o conferință instructivă, dându-le învățături și îndemnuri morale, religioase și patriotice.

La 14 August P. Sfinția Sa a trecut granița pe la Feleac. Cu lacrimi în ochi, scrie un gazetar care era de față, credincioșii și preoții care au petrecut pe P. Sfinția Sa, priveau mașina P. S. Sale, „cum cobora dealul, cum era oprită la barieră și perchiziționată, ca apoi să se depărteze în spre Cluj“...

■ † Pr. *Ioan Popoviciu*. Încă unul dintre cei mai venerabili slujitori ai altarului a trecut la cele veșnice, — Pr. Ioan Popoviciu din Berechiu, în anii din urmă retras la Arad, pentru a se bucura de odihna bătrânețelor.

A decedat Sâmbătă în 14 August 1943, în vârstă de 75 ani.

Prohodul i s'a oficiat Duminecă, în Catedrală, de către un sobor de șapte preoți, în prezența P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, care a cetit și deslegarea.

După prohod P. C. Prot. F. Codreanu a rostit o *cuvântare*, din care reproducem următoarele pasagii, care caracterizează viața și strădaniile regretatului decedat:

„Trecerea preotului din viața aceasta este atingerea scopului pe care l-a avut toată viața sa: de a trece din lumea aceasta, plină de greutate, în lumea unde nu este scârbă, nici întristare, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit; de a trece din luptă la biruință, de a trece din biserică luptătoare în biserică triumfătoare, unde să cânte cu cetele sfinților: „Acum m'am odihnit și am aflat ușurare multă, că m'am mutat din stricăciune și m'am dus la viață, Doamne mărire Ție“.

„Dar tocmai pentru aceasta, la înmormântarea rămășițelor pământești ale preotului nu plângem, ci cu credința în viața cea făgăduită de Hristos Domnul slujitorilor săi, cu desăvârșită seninătate nădăjduim că va intra întru bucuria Stăpânului său“.

„Talantul și darul ce i s'a dat, și-a dat silința să-l înmulțească. A slujit la altarul Domnului timp de 49 ani și a slujit cu deplină vrednicie, spre mântuirea credincioșilor ce i s'au încredințat, spre mărirea lui Dumnezeu și spre mulțumirea mai marilor săi bisericești“.

„S'a născut în comuna Berechiu și i-a fost rânduit dela Dumnezeu ca în comuna sa natală să slujească la sf. Altar o jumătate de veac“.

„Și-a iubit familia și a trudit pentru fericirea ei...“.

„Duiosia față de familie a lărgit-o și cuprinde pe tot mai mulți din neamul și de legea noastră“.

„Cu aceasta duiosie și dragoste și-a păstorit enoriașii și a muncit pentru bunul mers în parohia Berechiu. Din duiosia și dragostea aceasta a înălțat biserică, pe care în cursul vremii a ajuns s'o și înnoiască. Din dragostea aceasta de neam și de biserică a înălțat școala și casa parohială“.

„In munca aceasta a știut să dobândească lucrarea enoriașilor săi, iar când a fost să-și înnoiască biserica a știut să câștige în capitala țării mijloacele trebuincioase, scutindu-și enoriașii“.

„Dragostea de neam l-a dus pe vremuri în lupta națională, prin care și-a câștigat tot mai multă cinste, căci lupta la care a luat parte cu atâta avânt, a fost o luptă numai din iubire de lege și de neam“.

„Când i-a sosit vremea pensionării, era obosit. S'a retras întâi la Oradea, apoi în Arad. Ca să fie în deplină liniște, s'a retras în cartierul mai fără sgomot, în Gai. Odihnă însă nu și-a găsit, căci boala nemiloasă nu i-a dat răgaz până în ziua când sufletul i s'a desprins din trupul trudit“.

„Acum s'a odihnit și a aflat ușurare multă, căci s'a mutat din stricăciune și s'a dus la viață“.

„...Dumnezeu să-i dea iertare de păcate, să-l pomenească în ceata dreptilor și să-i rânduiască răsplata slujitorilor credincioși. Amin“.

La cimitirul „Eternitatea“, unde s'a făcut înhumarea, a vorbit P. C. adm. prot. Dr. I. Cociuban în numele slujitorilor Altarului din prot. Ineu-Cermei.

Regretatul adormit în Domnul e deplâns de soția sa, cu care a dus o viață fericită 53 ani, și de cei doi copii ai săi, dintre care cel mai mare este profesor la Universitatea din Cluj—Sibiu.

Dumnezeu să mângăie pe cei rămași în viață, iar pe cel dus dintre noi, să-l ierte și să-l odihnescă în pace.

■ † Pr. Aurel Papp din Socodor a decedat subit în seara zilei de 16 August c. A fost unul dintre cei mai distinși preoți ai Eparhiei Aradului. Moartea lui la vârsta de 61 ani lasă în urmă regrete unanime.

Raport mai pe larg vom da în numărul viitor al revistei.

Dumnezeu să-l pomenească întru împărăția sa.

Școala de Duminecă

35. Program pentru Dum. 29 August 1943.

1. *Rugăciune*: Împărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Unule Născut Fiule.
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Matei 18, 23—35) și *Apostolului* (1 Corinteni 9, 2—12) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Pleacă Doamne. (Priceasnă, 70 cântări religioase).
6. *Cetire din V. T.*: Pregătire pentru primirea Legii (Eșire c. 19).
7. *Povește morale*: Despre smerenie, dreptate și înfrânare (Întel. lui Solomon c. 16).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Cu vrednicie și cu dreptate.
10. *Rugăciune*: Rug. 8. dela Vecernie.

(A se vedea „Instrucțiunile“ din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 2873/1943.

Concurse

Pentru îndeplinirea parohiei *Caporal Alexa II*, protopopiatul Șiria se publică concurs prin alegere, cu termen de 30 zile.

V E N I T E :

1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de azi, circa 34 jug.
2. Locuință în edificiul școlii confesionale Nr. 198 cu gradină și cânepiște.
3. Stolele legale.
4. Birul legal.

5. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa I (prima)*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Recurenții admiși de Consiliul Eparhial a candida la acest post se vor prezenta, în timpul concursului, cu aprobarea protopopului tractual, în sf. biserică din Caporal Alexa, pentru a servi, cuvânta și cânta.

Preotul ales va plăti toate impozitele după venitul preoțesc din al său.

Consiliul Parohial.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial dela 21 Iulie 1943.

† Andrei

Epis-op.

Traian Cibian
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3445/1943.

Se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile pentru ocuparea postului de *profesor suplitor* la catedra de limba franceză dela Școala Normală conf. „Dimitrie Țichindeal“ cu drepturile prevăzute prin ord. n. Minist. Cult. Naț. Nr. 123673/1943.

Condiția ce se recere dela cei cari doresc să ocupe acest post pe lângă actele lor profesionale etc. ca să fie *nemobilizabili* (putând fi și pensionari).

Arad, la 16 August 1943.

ss. † Andrei

Episcop.

ss. Prot. Caius Turicu
consilier, referent eparhial.

Nr. 3147/1943.

Anunț școlar

pentru elevii Școlii Eparhiale de Cântăreți

În Școala de Cântăreți bisericești din Arad se primesc pentru anul școlar 1943/44, ca elevi, tineri între 15-25 ani cu cel puțin patru clase primare.

Cererile înbrute se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad până la data de 20 Octombrie 1943 însoțite de următoarele acte:

1. Extras de naștere și de botez,
2. Certificat școlar din ultima clasă,
3. Certificat de moralitate dela oficiul parohial.

Taxele școlare anuale sunt:

- a) pentru locuință, încălzit și luminat etc. anual lei 9000 (nouă mii).
- b) taxă școlară anuală lei 5000 (cinci mii).
- c) taxă de înscriere lei 500 (cinci sute), cu un plus de 100 lei pentru anul întâu. Aceste taxe se vor achita trimestrial și anume la începutul anului lei 5000 (cinci mii), după Crăciun lei 5000 (cinci mii), și după Paști lei 4000 (patru mii).

Hrana elevilor (dejun, prânz din două plese și cină) va fi pregătită din alimente aduse de acasă în natură și anume: 25 kg. făină, 10 kg. untură, 20 kg. fasole, 80 kg. cartofi, 75 buc. ouă și 3 perechi de găini ori rațe.

Elevilor astfel li se asigură săptămânal cel puțin de trei ori carne.

Candidații pentru anul întâu vor fi supuși unui examen de primire ce se va ținea în 1 și 2 Noembrie 1943.

Cursurile se încep la 3 Noembrie 1943.

Toți elevii vor locui în internat și vor aduce cu ei hainele necesare pentru așternut, tacâmuri (farfurie, ceașcă, cuțit, lingură, furculiță) și lingeria trebuincioasă provăzută cu saltea, perină și plapomă, cu schimburi, monogramul elevului, precum și o cărpă de bucătărie.

Arad, la 23 Iulie 1943.

ss. Trifon Lugojan

director.

ss. Prot. Caius Turicu
consilier, referent eparhial.